

วันมาฆบูชา

“มาฆบูชา” ย่อมาจาก “มาฆปุณณิมิบูชา”

หมายถึง การบูชาในวันเพ็ญกลางเดือนมาฆะหรือ เดือน ๓ เป็นวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ ซึ่งเป็นการประกาศหลักการ ๓ อุดมการณ์ ๔ และวิธีการ ๖ ปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา ขณะที่พระองค์ประทับที่ วัดเวฬุวัน เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ ประเทศอินเดีย ในปัจจุบัน วันมาฆบูชามีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “วันจาตุรงคสันนิบาต” หมายถึง การประชุมพร้อมด้วยองค์ ๔ เนื่องจากเป็นวันที่มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นพร้อมกัน ๔ ประการ ดังนี้

๑. วันประชุมนี้เป็นวันเพ็ญเดือนมาฆะ (เดือน ๓)
๒. พระภิกษุสงฆ์ จำนวน ๑,๒๕๐ รูป มาประชุมกัน โดยมีได้นัดหมาย
๓. พระสงฆ์ทั้งหมดเป็นพระอรหันต์ผู้ได้อภิญญา ๖
๔. พระสงฆ์ทั้งหมดเป็นผู้ได้รับการอุปสมบท

โดยตรงจากพระพุทธเจ้า

โอวาทปาติโมกข์ หมายถึง หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนาอันเป็นพื้นฐานที่นำมาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตเพื่อความหลุดพ้น

หลักธรรมนั้นประกอบด้วย

หลักการ ๓

๑. การไม่ทำบาปทั้งปวง การงดเว้น การลด ละ เลิกทำบาปทั้งปวง ได้แก่ “อกุศลกรรมบถ ๑๐” (ทางแห่งความชั่วอันเป็นความชั่วทางกาย ทางวาจา และทางใจ)

๒. การทำกุศลให้ถึงพร้อมการทำความดีทุกอย่าง ได้แก่ “กุศลกรรมบถ ๑๐” (ทางแห่งความดีอันเป็นความดีทางกาย ทางวาจา และทางใจ)

๓. การทำจิตให้ผ่องใส ได้แก่ การทำจิตของตนให้ผ่องใส ปราศจากนิวรณ์ ซึ่งเป็นเครื่องขัดขวางจิตไม่ให้เข้าถึงความสงบ มี ๕ ประการ คือ

- ๓.๑ ความพอใจในกาม
- ๓.๒ ความอาฆาตพยาบาท
- ๓.๓ ความหุดหู่ท้อแท้ ง่วงเหงาหาวนอน
- ๓.๔ ความฟุ้งซ่าน รำคาญ
- ๓.๕ ความลังเลสงสัย

อุดมการณ์ ๔

๑. ความอดทน ได้แก่ ความอดกลั้นไม่ทำบาปทั้งกาย วาจา ใจ
๒. ความไม่เบียดเบียน ได้แก่ งดเว้นจากการทำร้าย เบียดเบียนผู้อื่น
๓. ความสงบ ได้แก่ ปฏิบัติตนให้สงบ ทั้งทางกาย วาจา ใจ
๔. นิพพาน ได้แก่ การดับทุกข์ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา

วิธีการ ๖

๑. ไม่ว่าร้าย ได้แก่ ไม่กล่าวให้ร้ายใคร
๒. ไม่ทำร้าย ได้แก่ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
๓. สรรวมในปาติโมกข์ ได้แก่ เคารพพระเบญจวินัย กฏ กติกา กฎหมาย
๔. รู้จักประมาณ ได้แก่ รู้จักความพอดีในการกิน หรือการใช้สอยสิ่งต่างๆ
๕. อยู่ในสถานที่ที่สงบมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม
๖. ผิกหัดจิตใจให้สงบ

จัดทำโดย

โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
กองคลัง

กิจกรรมที่พุทธศาสนิกชนพึงปฏิบัติในวันมาฆบูชา

๑. ทำบุญ ตักบาตร หรือถวายเป็นสังฆทาน และ ภัตตาหารแก่พระภิกษุสงฆ์ ที่วัดใกล้บ้าน หรือวัดที่นับถือ

๒. หลังจากทำบุญตักบาตรแล้ว ก็ควรปฏิบัติตนให้อยู่ในศีล ๕ หรือจะเป็นศีล ๘ ก็ได้ ทั้งนี้เพื่อฝึกให้ได้อยู่ในสติ และเพื่อจิตใจที่สงบ

๓. สามารถฝึกนั่งสมาธิหรือฟังธรรมเทศนาที่วัด หรือหากไม่สะดวกก็สามารถหาเปิดฟังออนไลน์ได้ตามช่องทางต่างๆ

๔. ควรงดเว้นการทำบาปทั้งปวง ให้อิสระทานแก่สัตว์น้อยใหญ่ เช่น ปล่อยนง ปล่อยปลา หรือไก่ชีวิตโคกระบือ อาจจะเป็นการช่วยเหลือสัตว์ไร้บ้านก็ได้ หรือทำบุญช่วยเหลือเด็กกำพร้า คนพิการ หรือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ก็ได้บุญเช่นกัน

๕. เข้าร่วมพิธีเวียนเทียนรอบโบสถ์ในช่วงเย็น โดยเตรียมดอกไม้ ธูปเทียน หรือบางวัดก็จะมีการจัดเตรียมไว้ให้ ซึ่งจะเวียนรอบพระอุโบสถ หรือพระเจดีย์ที่ประดิษฐานพระปฏิมาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดเวลาให้ระลึกถึง พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ จนครบทั้ง ๓ รอบ แล้วนำดอกไม้ ธูปเทียนไปปักบูชาตามที่ทางวัดเตรียมไว้ให้เป็นอันเสร็จพิธี

วันมาฆบูชา

วันพุธที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘